

DRIEPAS

Verenigingsblad van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo

Jaargang 29

nr.2

juli 2012

In dit nummer:

Bewoners-
geschiedenis
Woerdstraat
15 te Duiven

Boerderij
De Eng

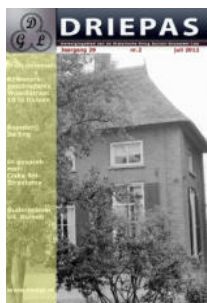
In gesprek
met:
Ciska Sol-
Straatsma

Ouderenkoor
uit Duiven

www.hkdgl.nl

Inhoudsopgave

In dit nummer:

Inhoudsopgave 2

Bij de voorpagina 2

Voorwoord 3

Colofon 3

Zoekplaatje 4

Bewonersgeschiedenis Woerdstraat 15 te Duiven 5

Door Carla Nijssen is de bewonersgeschiedenis van de (huidige) Woerdstraat 15 uitgezocht in dit nummer het resultaat.

In gesprek met 10

In dit nummer een gesprek met Ciska Sol - Straatsma.

Boerderij De Eng te Duiven 12

Verenigingsnieuws 25

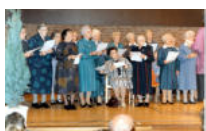
Jaarprogramma 26

Schetsen 27

Deel 2 met schetsen van de heer Arends uit Boxmeer

Wij stellen aan u voor 28

Ouderenkoor uit Duiven

Bij de voorpagina

In dit nummer een artikel over de boerderij "de Eng" te Duiven. Op de voorpagina een uitsnede uit de hiernaast afgebeelde foto. De foto is gemaakt in 1963 en is afkomstig uit de collectie Stolk.

In het artikel zijn, uit deze serie, nog een aantal foto's opgenomen van de andere zijden van de boerderij.

Geachte leden, abonnees,

Met het EK-voetbal achter de rug en de Tour de France, Wimbledon en de Olympische spelen in aantocht willen we u toch niet ons zomer-nummer van de Driepas onthouden. De redactie heeft getracht een aantal artikelen te plaatsen met een aardige verscheidenheid qua inhoud.

Een gedegen bewoningsgeschiedenis van de Woerdstraat 15 is ons gezonden door Carla Nijsen, die met niet aflatende nijverheid bezig is haar familiegeschiedenis uit te zoeken en te publiceren.

Kees van den Brink was dit keer in gesprek met Ciska Sol (Straatsma) en haar herinneringen aan haar jeugd in Duiven.

Frans Staring heeft naar aanleiding van een archiefbezoek een paar jaar geleden van de huidige bewoners, een uitgebreid artikel geschreven over Boerderij De Eng. Door zijn ervaren archiefonderzoek zijn de nodige feiten uit het spreekwoordelijke stof van het archief gehaald.

Op de achterpagina besteden we aandacht aan het Ouderenkoor Duiven dat in 2012 veertig jaar bestaat.

Natuurlijk ontbreken het verenigingsnieuws en ons jaarprogramma ook deze keer weer niet. We verwachtten u op één van de komende activiteiten van onze Historische Kring te ontmoeten.

Ook op onze site www.hkdgl.nl vind u de nodige informatie.

Wij wensen u veel leesplezier.

G. van Hunen
Voorzitter.

Driepas is een uitgave van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo en verschijnt drie a vier maal per jaar.

Losse nummers € 2,50.

Driepas is een begrip uit de bouwkunst: drie elkaar snijdende cirkels die samen een driehoek vormen, veelvuldig toegepast in gotische kerkvensters. In profane zin gebruikt als symbool voor de samenwerking van de kerkdorpen Duiven, Groessen en 't Loo.

Redactieadres:

*redactie@hkdgl.nl of
Eilandplein 302
6922 ER Duiven*

Redactie:

*C.M.J.M. van den Brink
F. Boekhorst
T. Kooy*

Bestuur:

bestuur@hkdgl.nl

Voorzitter:

G.H. van Hunen (0316-52 73 66)

Secretaris:

*secretariaat@hkdgl.nl
T. Peer-Stark (06-40 40 80 09)*

Penningmeester:

*T. Kooy (0316 -26 70 99)
Rabobank 315407484
Postbank 4923697*

Public Relations:

G.H. van Hunen

Lid:

C.M.J.M. van de Brink

Secretariaat:

*secretariaat@hkdgl.nl of
Eilandplein 302
6922 ER Duiven*

Internet:

*www.hkdgl.nl
twitter
@hkdgl*

Oplage: 325 stuks

Het lidmaatschap van de Historische Kring kost €13,00 per jaar; het partner- of gezinslidmaatschap € 5,20 extra per jaar. Een abonnement op alleen de Driepas kost € 6,50 per jaar. Leden en abonnees buiten de gemeenten Duiven, Zevenaar en Westervoort betalen € 3,50 als bijdrage in de verzend- en portokosten. Opzeggen van lidmaatschap of abonnement uitsluitend schriftelijk voor 1 december van het lopende jaar. Uit de uitgave mag niets worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming vooraf en zonder bronvermelding.

Zoekplaatje

In dit nummer wederom een foto waarbij we graag uw medewerking vragen om ons te helpen bij het vinden van de namen bij de personen die op de foto staan. De foto is gemaakt tijdens de processie in Duiven. Op de hoek Kastanjelaan - Rijksweg. Wie helpt ons met de namen? Uw reactie (bij voor-

keur per email redactie@hkdg.nl) zien we graag tegemoet.

Werkgroep Beeld & Geluid.

Op de oproep in de vorige Driepas om ons aan de namen te helpen van de meisjes op de foto hebben we een aantal reacties, via de website en schriftelijk, binnen gekregen. Door alle inzenders worden dezelfde namen genoemd waardoor alle namen nu bij de werkgroep bekend zijn.

- 1 - Asja Willemsen
- 2 - Anke van Brandenburg
- 3 - Daniëlle van Dinther
- 4 - Esther Polman
- 5 - Chantal Senhorst
- 6 - Sylvia Soethof
- 7 - Wenja Peters

Bewonersgeschiedenis Woerdstraat 15, Duiven

Op 27 september 1851 ging Arnoldus Sebastianus Nijsen naar notaris Gesinus Pliester in Zevenaar voor de koop van een "arbeidershofstede" gelegen op de Woerd te Duiven. De daarbij opgemaakte akte kwam na het overlijden van mijn moeder in mijn handen en behoorde tot de stukken die mijn vader Arnoldus Johannes Gerardus Nijsen had nagelaten. Mijn vader was dus de naamgenoot van de koper uit 1851; de koper was zijn opa.

Opa Arnoldus is geboren op 6 december 1822. Hij overlijdt op 57-jarige leeftijd op 2 oktober 1879.

Opa Arnoldus kocht de hofstede met grond van Jan Willem, Gerhardus en Margaretha Koenders. Zij waren de kinderen en erfgenamen van Peter Koenders en Jacoba Wigmans en sedert 1832 in het bezit van het pand. Hun vader kocht het in 1810 van de heer Felderhoff, die het pand sedert 1786 in zijn bezit had. Het werd gebouwd in 1780. Deze datum stond aan de voorkant op de gevel, zie foto.

De arbeidshofstede bestond uit een huis en erf, met boomgaard en bouwland en stond bij de gemeente geadmistreerd onder sectie A nr. 435,436 en 437. De grootte was 60 roeden en 70 ellen. In huidige termen 6070 vierkante meter. Aan de oostkant grensde de gekochte grond aan gemeente grond, aan de zuidkant grensde het aan de hofstede van Oversteeg en de boomgaard van de heer Nass. Aan de noordkant aan de hofstede van Rademaker en ten westen aan het voetpad tegen het land van Meester Rutjes. Zo weten we gelijk wie de burens van Opa Arnoldus waren. De overleden Peter Koenders had de hofstede van zijn ouders verkregen in 1789.

Bij de verkoop werden een aantal voorwaarden bedongen:

- zo was de oogst van de vruchten over 1851 nog voor de familie Koenders
- en mocht de familie Koenders blijven wonen tot 1 mei 1852, waarbij ze wel de belastingen tot die tijd moesten betalen.

Jan Willem Koenders behield zich het recht voor om

- de kamer aan de zuidzijde van het huis te blijven bewonen en gebruik te kunnen blijven maken van het timmermansschuurtje
- de akker bouwland aan de zuidzijde van de hofstede te blijven gebruiken alsmede
- het medegebruik van de wasgoot en van de put en de rij appelbomen op gemeentegrond met het daaronder groeiende gras.

Jan Willem moest hiervoor het onderhoud van zijn kamer voor eigen rekening nemen evenals de pachtgelden van de gemeentegrond. De vrouw van Jan Willem, Gesina Roos, was op 12 augustus 1850 –

– dus ruim een jaar voor de verkoop van het pand overleden. Jan Willem overlijdt op 74-jarige leeftijd op 3 maart 1863 te Duiven.

Voorts werd nog bedongen dat Jacoba Lenting, nicht van Jan Willem Koenders, zonder beroep en wonende te Duiven, de kamer aan de voorzijde van de hofstede mocht bewonen met medegebruik van de wasgoot en put, zodra Jan Willem Koenders zou zijn overleden. Dit recht had ze zolang ze ongehuwd was. Ook mocht ze niemand bij haar late inwonen, tenzij dit voor verzorging bij ziekte nodig zou zijn. Het stond Arnoldus wel vrij dat hij, als hij de hofstede zou laten herbouwen, een ander vertrek in plaats van die aan de voorzijde mocht toewijzen aan Jacoba Lenting waarbij melding wordt gemaakt van een afzonderlijk vertrek achter aan het huis met eigen uitgang en portaal aan de zuidzijde van het huis. Of Jacoba Lenting er daadwerkelijk gewoond heeft is niet helemaal duidelijk.

Het blijkt dat Jacoba in Groessen gewoond heeft. In ieder geval vanaf 1880 bij De Hair op huisnummer 40 samen met Grada Lenting (geboren 1855). Grada Lenting was getrouwd met Antonius de Hair, kleermaker van beroep. Grada was een nicht van Jacoba. In het register van 1890-1900 staat Jacoba ingeschreven op huisnummer 38 in Groessen. Voor zover te achterhalen is dat vlak bij de pastorie. Jacoba Lenting overlijdt op 78-jarige leeftijd op 12 december 1896. Haar overlijden wordt aangegeven door Antonius de Hair en Karel Ridder van de Schueren.

Op het huis aan de Woerd restte een hypotheek van 1000 gulden. Arnoldus koopt het huis in 1851 voor 1000 gulden door de hypotheek van de verkopers over te nemen. De hypotheekgever is Mevrouw Gertruda Helena Nass, rentenierster, wonende te Duiven. De hypotheekrente bedraagt 4,5%. Als Gertruda Nass op 20 december 1866 te Duiven overlijdt is deze hypothecaire vordering onderdeel van haar erfenis van 42.500 gulden.

Bij de ondertekening van de akte zien we dat Jan Lenting en Margaretha Koenders verklaren het schrijven niet machtig te zijn.

Op de kaart van de Woerd in de periode 1811-1832 zien we de percelen waarop de akte uit 1851 betrekking heeft, vlakbij de naam "Woerd". Het betreft twee kleinere percelen aan de noordkant: 436 de boomgaard en 437 de arbeidershofstede en een groot perceel nr. 435, het bouwland, aan de westzijde van de hofstede. Achter de kavel 435 zien we een dubbel lijn. Dit moet het in onze tijd (de vijftiger en zestiger jaren van de 20e eeuw) zogenoemde zusterspaadje zijn. Dat liep van de Rijksweg, tussen het zusterklooster "St. Joseph" en (het huis van) de brouwerij naar de Ploen waar het uitkwam ongeveer tegenover de Broekstraat. Het is vergelijkbaar met een kerkepad, want: stak je vanaf het zusterspaadje de Rijksweg over dan kon je tussen het huis van Hofstede, de horlogemaker en de tuin horende bij het huis van Van Laake, een van de kruideniers van Duiven, doorlopen over een paadje dat via de achterzijde van de huizen van Hofstede en van Hugen, met de parochiezaal annex bibliotheek langs de pastorie uiteindelijk bij de kerk uitkwam.

Op afbeelding 2 is tevens kavel 409 te zien. De zogenaamde "Lange Dreef" die bij inzet en toeslag op 6 en 20 augustus 1903 werd gekocht door Wilhelmus Sebastianus Nijssen van Jonkheer Otto Carel Jan Christiaan Lodewijk Marie van Nispen tot Panerden. Het is een stuk bouwland ter grootte van

0,4510 hectare en de koopprijs is 971 gulden. De grond is op dat moment gepacht door Cornelis Polman en komt 1 oktober vrij. Dat wordt ook de datum waarop de betaling en overdracht plaats vindt.

In het archief van de gemeente Duiven trof ik nog de op pagina 7 staande kaart aan uit 1860. Het is geen kadastrale kaart maar een zgn tiend kaart, waarop de percelen in kleur staan ingetekend. Hij komt vrijwel overeen met de onderstaande kadastrale kaart.

Arnoldus Sebastianus Nijssen en zijn gezin gaan dus in augustus 1851 op de Woerd wonen. Arnoldus trouwde 4 jaar eerder (15.10.1847) met Everdina Theodora Beekman, geboren op 26 maart 1826 in Duiven. Arnoldus heeft dan al het beroep van kleermaker volgens de trouwakte. Everdina is naaister (hebben ze elkaar zo gevonden?). Ook is niet duidelijk of Arnoldus met Everdina eerst elders hebben ingewoond of dat ze de eerste jaren gehuurd hebben gezeten. Zijn oudste dochter Everdina Katarina is geboren in 1848. Wilhelmus Sebastianus volgt in 1850. Arnoldus en Everdina trekken dus in 1851 met twee kleine kinderen in het pand aan de Woerdstraat nr. D 178. Duiven kent dan nog geen straatnamen met huisnummers.

Op de Woerd worden vervolgens geboren: Everardus Johannes, Johannes Christiaan, Wilhelmina

Kadastrale kaart van de omgeving van de Woerd 1811-1832. (www.watwaswaar.nl).

